

เสียงกระซิบจากเกลียวคลื่นกับความยั่งยืนแห่งรักแท้

กอบกาญจน์ ภิณฑโยมารค¹

เสียงคลื่นซัดฝั่ง มั่นคลุ้มคลั่งฝั่งรอยสวาทใจ
มันซุก มันไฉ้ มันซบทรวงทราย แทรกซิมไม่มีวันวาย
มันเคลิ้ม มันคลุก มันเกล้า มีคลาย
รสทรายรื่นรมย์
เสียงกระซิบแผ่ว พังหวานแว่วพลิวตามเกลียวคลื่นมา
เรารักกันหนามาทามาชม คลื่นคอยติดตามเกลียวลม
มาร้อยรอยรักมาพักคลื่นชม
ภิรมย์เพียงฝั่ง
พังซิคคลื่นมันละเมอ ฝากสวาทเหมือนเธอ ละเมอเพื่อให้ฟัง
เห็นใจฝั่งบ้างหรือยัง ฝั่งรักจริงเหมือนคลื่นยื่นใจ
เสียงคลื่นซัดฝั่ง กระซิบสั่งฝั่งรักตลอดไป
มันซุก มันซิก กันชื่นใจ มันซบ มันหนุนจนอุ่นไอ
กระซิกกระซี้กันเรื่อยไป
จะรักกันได้ตลอดกาล
มันซุก มันซิก กันชื่นใจ มันซบ มันหนุนจนอุ่นไอ
กระซิกกระซี้กันเรื่อยไป จะรักกันได้ตลอดกาล
เสียง กระซิบ กระซิบ ตลอดกาล
เสียงกระซิบว่ารักตลอดกาล

การดำรงอยู่อย่างกลมกลืนกับ**ธรรมชาติ**มี
อิทธิพลต่อโลกทัศน์ของมนุษย์ ความประทับใจใน
ความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติเป็นแรงบันดาลใจ

ของงานสร้างสรรค์โดยเฉพาะวรรณกรรมและดนตรี
มาหลายยุคและหลายถิ่นที่

¹ อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เพลง “เสียงกระซิบจากเกลียวคลื่น” เป็นเพลงร่วมสมัยที่ผู้ประพันธ์รังสรรค์ขึ้นจากแรงบันดาลใจของความประทับใจในธรรมชาติ โดยจับความเคลื่อนไหวเป็นปกติของคลื่นซัดฝั่งมาเป็นสัญลักษณ์ของรักอันยืนยาวไม่เปลี่ยนแปลง เป็นความยั่งยืนเหนือกฏของอนิจจังอย่างน่าพิศวง

“เสียงกระซิบจากเกลียวคลื่น” เป็นหนึ่งในบทเพลงเด่นของวงดนตรีสุนทราภรณ์ซึ่งยังสื่อความได้แม้ในช่วงความรุดหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผู้ประพันธ์คำร้องคือ “ชาติรี” หรือ วิชัย โกกิลกนิษฐ์ ผู้ประพันธ์ทำนองคือ สุนทราภรณ์หรือเอื้อสุนทรศานาน ผู้ขับร้องคือ รวงทอง ทองลั่นธม บันทึกเสียงครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2501

ผู้ฟังจะเห็นตรงกันว่าอัจฉริยภาพของผู้ประพันธ์คำร้องและทำนองอยู่ที่การแปรผัสสะเมื่อรับรู้ภาพและเสียงออกมาเป็นความหมายทางอารมณ์ ภาพเกลียวคลื่นอันปั่นป่วนประหนึ่ง “คลื่นคลั่ง” มุ่งเข้าซัดฝั่ง และเสียงคลื่นกระทบฝั่งเคล้าเสียงลมดังสม่ำเสมอราวจะเป็นเช่นนั้นชั่วกาล กระทบประสาธสัมผัสอันประณีตละเอียดอ่อนของผู้ประพันธ์ให้ยังเห็นความงามที่แฝงอยู่ในธรรมชาติเชื่อมโยงกับความประทับใจในรักอันมั่นคงของหนุ่มสาว จุดเด่นของเนื้อเพลงอันเป็นวัสดุสำคัญอยู่ที่การใช้องค์ประกอบทางภาษาสื่อความเคลื่อนไหวทางรูปธรรมและอารมณ์ความรู้สึกอันเป็นนามธรรมได้อย่างกระทบอารมณ์และตรึงใจ จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นบทเพลงที่เข้าข่ายกวีนิพนธ์

สารสำคัญหรือความคิดหลักของเพลง “เสียงกระซิบจากเกลียวคลื่น” อาจวิเคราะห์ได้จากคำที่แสดงความหนักแน่นของความรักในรสสวาทตั้งแต่ “...ฝั่งรอยสวาทใจ มัน (คลื่น) ซุก มัน ไซ้ มันซบทรวงทราย แทรกซิมไม่มีวันวายมันเคลิ้ม มันคลุก มันเคล้า มิคลาย รสทรายรื่นรมย์...” การไม่ปฏิเสธความใคร่ในความรัก คือการแสดงเนื้อแท้

ของความสัมพันธ์ที่ประกอบเข้ากับความผูกพันมั่นคงทางใจ ดังท่อนที่ว่า

“...ฝั่งคลื่นมันละเมอ ฝากสวาทเหมือนเธอ
ละเมอเพื่อให้ฟัง
เห็นใจฝั่งบ้างหรือยัง ฝั่งรักจริงเหมือนคลื่นยื่นใจ...”

โวหารบุคลลวัต จึงเป็นกลวิธีที่มีประสิทธิภาพในการแสดงชีวิตจิตใจของธรรมชาติตามโลกทัศน์ในสังคมไทยที่มองธรรมชาติเป็นสิ่งยิ่งใหญ่และสื่อสัญชาตญาณว่าท่ามกลางความผันผวนปรวนแปรทั้งปวงของสรรพสิ่งยังมีความรักอันมีพลังที่ดำรงอยู่ด้วยใจ

เนื้อหาของเพลง “เสียงกระซิบจากเกลียวคลื่น” เป็นการถ่ายทอดความนัยแห่งหัวใจของหญิงสาว เพื่อยืนยันและตอบคำถามคนรักว่าเธอรักเขามั่นคงเช่นเดียวกับที่เขารักเธอ เธอกำลังเปรียบเทียบกับ “คลื่นคอยติดตามเกลียวลมมาร้อยรอบรัก” อย่างสม่ำเสมอ ชั่วเวลาปีเช่นใด ฝั่งก็เฝ้ารอและมีความรักอันจริงมั่นคงต่อเกลียวคลื่นเช่นนั้น ความรักของคลื่นกับฝั่งเป็นนิรันดร์ไม่ขึ้นกับกาลเวลาตราบเท่าที่โลกยังดำรงอยู่ก็จะคงเป็นเช่นนั้นตลอดไป มนุษย์ที่แม้จะมีชีวิตอันไม่เที่ยงและมีอารมณ์ปรวนแปรอยู่เสมอ ก็อาจหาญกล้าประกาศรักว่ายืนยงได้เทียบเท่าธรรมชาติ

การใช้ฝั่งและเกลียวคลื่นมาเทียบกับหญิงและชายข้างต้น น่าจะกล่าวได้ว่าไม่ใช่สำนวนประดาช (Cliche) ซึ่งใช้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนคุ้นชินและเบื่อหุพลอยพาให้งานทั้งชิ้นขาดแรงที่จะกระตุ้นให้คิดวิถีคิดในวิถีชีวิตบนพื้นฐานวัฒนธรรมไทยเดิมอาจไม่แปลกใหม่ ดังที่การให้ “ฝั่ง” แทน “หญิง” ซึ่งมีความมั่นคงต่อความรัก ขณะที่ “เกลียวคลื่น” ซึ่งเคลื่อนไหวตลอดเวลาแทน “ชาย” อย่างไรก็ตามคลื่นก็ “ภิรมย์เพียงฝั่ง” เท่านั้น ความซื่อสัตย์ในความสัมพันธ์จึงเป็นคุณค่าที่ไม่ขึ้นกับกาลสมัย

ในช่วงต้นผู้ประพันธ์เลือกสรรคำที่สื่อให้เห็น

ถึงความรักอันคลุมคลั่ง เสียงคลื่นที่โยนตัวซัดเข้าสู่ฝั่งอย่างรุนแรงแสดงสภาพที่แทบจะไร้การควบคุมตัวเอง เผลอเช่นเดียวกับอาการของมนุษย์ซึ่งตกอยู่ในห้วงของความลุ่มหลง ใฝ่ฝันถึงแต่สรักอันเร้าร้อน ดังบทเพลงท่อนแรกที่ว่า

“...เสียงคลื่นซัดฝั่ง มันคลุมคลั่งฝั่งรอยสวาทใจ
มันซุก มันไซ้ มันซบทรวงทรายแทรกซึมไม่มีวันวาย
มันเคลิ้ม มันคลุก มันเกล้า มิคลาย รสทรายรินรมย์...”

กริยา “ซุก” “ไซ้” “ซบ” กับทรวง และ “แทรกซึม” ของเกลียวคลื่นที่กระทำกับฝั่งชวนให้นึกประหวัดถึงภาพการแสดงความรักระหว่างคู่พระนางในบทอัศจรรย์ของวรรณคดีไทย ซึ่งกวีมักเลี่ยงการกล่าวถึงฉากรักอย่างตรงไปตรงมาโดยใช้สัญลักษณ์แทน ผู้แต่งเลือกใช้คำกริยา “คลุก” “เกล้า” ซึ่งให้ความรู้สึกถึงการผสมผสานรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แสดงความแนบสนิทของร่างกายเป็นหนึ่งเดียวและอารมณ์ที่เคลิบเคลิ้มหลงใหลด้วยสรักอันรื่นรมย์ อาจกล่าวได้ว่าผู้แต่งตั้งใจที่จะใช้คำกริยาหลายคำต่อเนื่อง ซึ่งมีเสียงพยัญชนะต้น /ซ/ และ /คล/ เป็นเสียงที่เด่นที่สุดของบทเพลงท่อนนี้ เพื่อถ่ายทอดสารที่มุ่งสัมฤทธิ์ผลรวมคือ ให้ได้ทั้งภาพ เสียง อารมณ์ ไปพร้อมกัน

ช่วงที่สองของบทเพลง ผู้ประพันธ์สื่อให้เห็นถึงความรักอันอบอุ่น นุ่มนวล อ่อนหวาน และอ่อนโยน ต่างกับสัมผัสทางกายและอารมณ์ที่เรงเร้ารุนแรงในช่วงแรก ความว่า

“...เสียงคลื่นซัดฝั่ง กระทบฝั่งรักตลอดไป
มันซุก มันซิก กันชื่นใจ มันซบ มันหนุนจนอุ่นไอ
กระซิกกระซิกกันเรื่อยไป จะรักกันไว้ตลอดกาล...”

ผู้ประพันธ์เลือกเฟ้นคำกริยา “ซุก” “ซิก” “ซบ” “หนุน” “กระซิกกระซิก” เน้นให้เห็นภาพการแสดงความรักในบรรยากาศที่อบอุ่นไปด้วยความใกล้ชิด อบอุ่นอ่อนโยนผสมผสานเสียงหัวเราะเข้าหยอกกันตามลำพังประสาชายหญิงซึ่งตกอยู่ในห้วงรัก กล่าวได้ว่าบทเพลงนี้ผู้ประพันธ์มีความสามารถในการเลือกสรรคำให้มีความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมาย ได้โดดเด่นเป็นพิเศษ

นอกจากนั้นหากผู้ฟังลองหลับตานั่งฟังเพลงนี้อย่างมีสมาธิ อาจได้ยินเสียงคลื่นแทรกอยู่ในบทเพลงที่ผู้ร้องถ่ายทอดออกมา เนื่องจากผู้ประพันธ์เลือกใช้เสียงเสียดแทรก /ซ/ ซึ่งความรู้สึกที่ได้จากเสียงนี้คือการเคลื่อนไหวอย่างเมื่อมีการเสียดสีหรือซึมแทรก เลียนแบบธรรมชาติของเสียงคลื่นที่ถาโถมเข้าสู่ฝั่งเป็นระลอกและแทรกซึมเข้าไปในผืนทราย

ความไพเราะงดงามของเพลง “เสียงกระซิบจากเกลียวคลื่น” นอกจากจะมีพลังโน้มน้าวใจผู้ฟังให้ซาบซึ้งและคิดเทียบกับโลกแห่งความจริง ยังชวนให้ค้นหาทางผ่อนคลายจากวิถีชีวิตประจำวันอันวุ่นวายหามุมสงบที่พอจะเอื้อให้ดื่มด่ำในธรรมชาติได้บ้าง เราอาจได้พบพลังแห่งความจริงบางประการ เมื่อได้สัมผัสทั้งความปั่นป่วนและความอ่อนโยนของธรรมชาติอันเป็นแหล่งความรู้ที่ยิ่งใหญ่ และอาจได้รับแรงบันดาลใจซึ่งจุดประกายให้เกิดการสร้างสรรคงานศิลป์อันงดงาม หรือมิฉะนั้นในฐานะผู้รับงานศิลปะเราก็จะเข้าถึงงานสร้างสรรค์ได้ดีกว่าการหมกมุ่นกับการอ่านแต่เพียงอย่างเดียว